

зможуть розподіляти робочий час на свій розсуд. При цьому загальна тривалість робочого часу не може перевищувати нормальну тривалість робочого часу.

УДК 342. 922. 082. 6

Софія Вікторівна ДАНИЛІВ,

суддя Краснорамійського міського районного суду Донецької області, кандидат юридичних наук

ЮРИДИЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ПРИСЯГИ НАРОДНИМ ДЕПУТАТОМ УКРАЇНИ

З моменту започаткування інституту присяги в інституті публічної служби, присяга первинно мала зміст релігійного обряду, яким скріплювалось урочисте прийняття особою зобов'язання. Нині ж присяга має нормативний характер із визначенням юридичної відповідальності за її порушення. Зокрема в Україні чинним законодавством передбачено юридичну відповідальність за порушення присяги для низки службовців публічної служби. Наприклад, для суддів, прокурорів, військовослужбовців, державних службовців, тощо. Водночас присяга народного депутата України ще має символічно-церемоніальний та декларативний характер, оскільки юридична відповідальність за порушення присяги відсутня.

Питанню дослідження механізму адміністративно-правового регулювання відповідальності за порушення присяги службовцями публічної служби приділяли увагу такі вчені-адміністративісти, як: С. С. Алексєєв (1), О. М. Бандурка (2), Ю. П. Битяк (3), В. В. Галунько (4), В. К. Колпаков (5), О. Ф. Скакун (6) та інші науковці.

Так, в одну із слушних зауважень С. В. Прилуцького є що, присяга – це тільки урочиста обіцянка додержуватись певних зобов'язань чи конкретна клятва (зобов'язання) – акт, який породжує юридичні наслідки? (7, с. 109-110).

На сьогоднішній день присягу в Україні складають: Президент України, народні депутати України, судді, члени Вищої ради правосуддя, державні службовці, військовослужбовці, прокурори, тощо.

Статтею 79 Конституції України (8) визначено, що перед вступом на посаду народний депутат України складає перед Верховною Радою України присягу такого змісту: «Присягаю на вірність Україні. Зобов'язуюсь усіма своїми діями боронити суверенітет і незалежність України, дбати про благо Вітчизни і добробут Українського народу. Присягаю додержуватися Конституції України та законів України, виконувати свої обов'язки в інтересах усіх співвітчизників».

Однак, якщо проаналізувати текст присяги судді та народного депутата, то у присязі народного депутата, наприклад, взагалі відсутнє положення щодо дотримання етичних принципів, як це визначено у присязі судді чи адвоката.

Також слід зазначити, що ні Конституція України, ні інші Закони України та підзаконні акти не містять норм щодо юридичної відповідальності народного депутата України за порушення не тільки правил етичної поведінки, але і присяги в цілому.

На нашу думку, відсутність етичних принципів у присязі народного депутата України має певні ризики, оскільки не спонукає такого до підвищення

своїї професійної культури у публічній діяльності, а значить і утвердженню високих моральних принципів, що в цілому не забезпечує зміцнення довіри до нього, як представника народу України з боку громадськості в цілому.

Наприклад, такі негативні явища ми можемо спостерігати під час пленарних засідань Верховної Ради України, коли деякі народні депутати, користуючись відсутністю дієвого механізму притягнення до відповідальності, порушують етичні принципи та правила поведінки, проявляючи при цьому явну зневагу як до своїх колег – інших народних депутатів України, так і до своїх виборців – громадян України.

Крім того, введення у текст присяги народного депутата України обов'язку дотримуватись етичних принципів, на нашу думку, є не менш важливим за дотримання ним Конституції України та законів, оскільки спонукає підвищенню (становленню) професійної культури у діяльності публічних осіб.

Як було вже зазначено, на законодавчому рівні є взагалі відсутнім визначення юридичної відповідальності за порушення присяги народним депутатом України, що з огляду на європейську інтеграцію нашої держави, на нашу думку, потребує невідкладного вирішення на законодавчому рівні. Оскільки не може бути подвійних стандартів до службовців публічної служби, щоб одні службовці відповідали за порушення присяги, а стосовно народних депутатів України така відповідальність навіть не була визначена законом.

Тому вважаємо, що відповідальність за порушення присяги має бути зазначено і для народних депутатів України та прийнято відповідні зміни до чинного національного законодавства.

Список бібліографічних посилань:

1. Андрєєв В. О. Генезис присяги державного службовця як складового елемента його правового статусу /В. О. Андрєєв// Аспекти публічного управління. 2018. Т. 6. № 3. С. 25-31.

2. Бандурка О. М., Греченко В. А., Ярмиш О. Н. Поліція в Україні: історико-правове дослідження (початок XVIII ст. – 1917 р.). Харків: Золота миля 2012 С. 616.

3. Адміністративне право України: підруч./ Ю. П.Битяк, В. М. Гаращук, О. В. Дьяченко та ін.; за ред. Ю. П.Битяка. К.: Юрінком Інтер, 2007. С. 544.

4. Адміністративне право України в сучасних умовах (виклики початку ХХІ століття): монографія / за заг. ред. В. В. Галунька. Херсон: Херсонська міська друкарня, 2010. С. 87-97. URL: <http://www.law-property.in.ua/images/books/aruvsu.pdf>.

5. Колпаков В. К. Адміністративне право України: [підруч.] / В. К. Колпаков. К.:Юрінком Інтер, 1999. С. 736.

6. Скакун О. Ф. Теорія держави і права: [підруч.] / О. Ф. Скакун [пер. з рос.]. Х.: Консум, 2008. С. 656.

7. Прилуцький С. В. Присяга судді: стара категорія новий правовий зміст. URL: <http://pravoznaves.com.ua/period/article/696/%CC>.

8. Конституція України. Закон України № 254к/96-ВР від 28 червня 1996 року. Верховна Рада України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр/>.